

Kontaktuppgifter:

E-post: malin.skog@pelagic.se

Telefon: 0731-508 708

Datum: 2024-03-13

Mottagare: **Naturvårdsverket**

Dnr.: Ärendenr. NV-05742-24

Yttrande om koldioxidlagring i Nordsjön (Danmark)

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Bottenhavet, Bottenviken, Östersjön, Kattegatt, Skagerrak, Nordsjön och Atlanten. Vi har medlemmar med fartyg från 5 till över 60 meter som fiskar med pelagisk trål, not, krok och garn. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta samråd.

Slutsats

SPF anser att det finns brister i ansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Den projekterade koldioxidinlagringen kan potentiellt få negativa konsekvenser på fiskbestånd som fiskas av svenska yrkesfiskare. Denna påverkan sker direkt genom undervattensljud, samt indirekt genom möjlig påverkan på bottenfaunan. Vidare kan en olyckshändelsemed utflöde av stora mängder koldioxid och olja, kan medföra allvarliga risker för miljön i ett större geografiskt område.

Kommentarer på ansökan och MKB

Våra medlemmar bedriver fiske av sill. Skarpsill och tobis i nära anslutning till den planerade platsen för koldioxidlagring i Nordsjön och är beroende av att denna inte får någon som helst negativ påverkan på de kommersiella fiskebestånden eller deras livsmiljö för att kunna fortsätta bedriva ett långsiktigt hållbart fiske i detta område. Det är därför väsentligt att potentiella effekter av den planerade verksamheten på fiskbestånden utreds noggrant. SPF anser att det finns brister i MKB på denna punkt.

Beskrivning av och påverkan på yrkesfisket

SPF anser att det finns brister i beskrivningen av yrkesfisket i MKB. Den allvarligaste bristen är att man inte visar fiskets geografiska bedrivande i form av faktiska tråldrag utan istället endast i form av fiskeintensitet per ICES-ruta. Det senare är ett väldigt trubbigt mått på fisket, och ger inte en rättvisande bild och tillräckliga möjligheter för myndigheter att bedöma faktisk påverkan på fisket av den planerade verksamheten.

Vidare verkar beskrivningen endast baseras på data för danska fartyg, medan en rad olika nationer inklusive Sverige har möjlighet att fiska inom det aktuella området. Detta innebär att fiskets volymer och värden kan vara kraftigt underskattade.

Beskrivningen omfattar i vissa delar 10 års fiske (2013-2022) vilket är en tillräcklig referensperiod för att visa på stora mellanårsvariationer i fisket av olika arter. Däremot visas fiskeintensiteten endast för en fyraårsperiod (2015-2018), vilket inte är tillräckligt för att ge en rättvisande bild av fiske över tid.

Vi saknar kartor som visar omfattningen av det planerade utökade området med fiskerestriktioner kring övervakningssystemet för CO₂-läckage i förhållande till fiskeområden.

Påverkan på fisk och miljö

I underlaget beskrivs att påverkan på bottenfaunan kommer ske genom kemiska utsläpp från läckagetester ("chemical discharges from hydrotest water"). Även om volymerna som planeras användas är relativt små saknar SPF en tydlig beskrivning av livstiden för dessa kemikalier samt hur de sprids, bryts ned och/eller eventuellt kan tas upp av faunan och i miljön i övrigt. Kan de tas upp av bottenfaunan och spridas vidare i näringsväven till bland annat fisk? Kan detta i sin tur medföra en risk för människor som äter fisken? Vi förstår att en relativt lokal mycket negativ påverkan på bottenfaunan förväntas vid läckagetester, där denna dör. Vi saknar en beskrivning av hur detta i sin tur kan påverka fisk som nyttjar bottenfaunan som föda.

SPF anser att påverkan på olika fiskarter av undervattensljud från den planerade verksamheten inte har beskrivits med tillräcklig noggrannhet. Här är det viktigt att vara medveten om att undersökningar på en fiskart på en plats inte kan översättas till att gälla för andra fiskarter eller ens alltid för samma art men på en annan plats. Varje art

har sin unika biologi och anpassningar till lokala förhållanden. Vad gäller påverkan från undervattensljud hyser vi en särskild oro för att sillen, som är en hörselspecialist och som använder ljud för att kommunicera inom stimmet, kan påverkas i sitt beteende inom betydligt större områden än de som anges för en direkt skadlig/fysisk påverkan i rapporten. SPF menar att denna typ av beteendeförändringar kan få stora konsekvenser för yrkesfisket om exempelvis fiskens rörelsemönster förändras. Vidare saknar vi en analys av eventuell påverkan på tobis, och dess reproduktion i närheten av projektområdet.

Olycksrisker

Projektet medför flera olycksrisker, och SPF saknar en diskussion i MKB kring risken för försurning av havsvattnet samt vilka lokala följd effekter detta kan få på bottenfauna och fisk (även indirekt då många fiskarter är beroende av bottenfauna som föda), både vid ett långsamt koldioxidläckage över lång tid och vid en större olycka (blowout) där stora mängder CO₂ frigörs i ett relativt snabbt förlopp. Vi förstår också av underlaget att ett klodioxidläckage kan medföra en lokalt ökad temperatur och salthalt på grund av salter i det vatten som samtidigt kan läcka från CO₂-deponierna, samt att detta vatten skulle kunna innehålla bland annat svavelväte som är toxiskt. SPF menar att effekterna av dessa faktorer på bottenfaunan och fisk behöver beskrivas betydligt bättre. Det behöver dessutom ges en tydlig redogörelse för utbredningen av denna påverkan och hur den kan påverkas av bottenströmmar etc.

Kumulativa effekter

Vad gäller de kumulativa effekterna, på kort och lång sikt, anser SPF att kumulativ påverkan kan uppkomma från möjlig verksamhet i den danska havsplanens "Development zones" samt det norska planerade vindkraftområdet Sørilige Nordsjø II. Kumulativ påverkan av t.ex. undervattensljud från vindkraftparker och planerad verksamhet i detta projekt kan inte uteslutas och kan få effekter på bl.a. fisk och fiske. S

Om ni har några frågor kopplat till vårt yttrande eller gällande det pelagiska fisket i övrigt, kontakta oss gärna!

Vänliga hälsningar,

Malin Skog

Swedish Pelagic Federation PO